

Mesa de Treball amb Suport

DOSSIER

ACCÉS DE LES PERSONES AMB DISCAPACITAT A L'ADMINISTRACIÓ PÚBLICA

Document consensuat per les entitats de la Mesa de Treball amb suport

INDEX:

- **Fites més importants en la regulació de l'accés de les persones amb discapacitat a l'ocupació pública.**
- **Aspectes rellevants en les Ofertes d'Ocupació Pública, Convocatòries i Processos Selectius per a l'accés de les persones amb discapacitat a la Funció Pública.**
- **Antecedents de convocatòries a l'àmbit de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears amb reserva de places per a persones amb discapacitat i adaptacions realitzades.**

Fons bibliogràfic:

- **“XV Sessions d'accés de les persones amb discapacitat a l'ocupació pública”, organitzades per la Conselleria d'Interior i Funció Pública a Palma de Mallorca, el maig de 2000.**
- **Document editat pel Ministeri de Treball i Assumptes Socials i pel Real Patronato de Prevención y de Atención a personas con Minusvalía: “Pautas para una correcta aplicación de las medidas relativas al acceso de las personas con discapacidad al empleo público”**

Mesa de Treball amb Suport

FITES MÉS IMPORTANTS EN LA REGULACIÓ DE L'ACCÉS DE LES PERSONES AMB DISCAPACITAT A L'OCUPACIÓ PÚBLICA

És a la (LISMI) **Llei 13/1982, de 7 d'abril, d'Integració Social dels Minusvàlids** on s'estableix per primera vegada que "les empreses públiques i privades que ocupin un nombre de treballadors fixes superior a 50 estaran obligades a contractar un nombre de treballadors amb discapacitat no inferior al 2%"

L'escàs compliment de l'establert a la LISMI motiva la promulgació de la **Llei 53/2003, de 10 de desembre, sobre l'ocupació pública de les persones amb discapacitat** que a el seu article únic estableix que "en les ofertes d'ocupació pública es reservarà una quota no inferior al 5% de les vacants per ser cobertes entre persones amb discapacitat amb un percentatge igual o superior al 33%, de manera que progressivament s'arribi al 2% dels efectius totals de l'Administració de l'Estat"

Per poder facilitar la efectivitat d'aquesta reserva el **RD 2271/2004 de 3 de desembre pel que es regula l'accés a l'ocupació pública la provisió de llocs de feina de les persones amb discapacitat** incorpora mesures d'adaptació i ajustes raonables a les necessitat de les persones amb discapacitat en el desenvolupament dels processos de selecció i en el lloc de feina

A l'àmbit de les Illes Balears es dona un pas important per facilitar l'accés d'aquest col·lectiu a la ocupació pública mitjançant el **Decret 36/2004 pel que es regula l'accés, la promoció interna i la provisió de llocs de feina de persones amb discapacitat a la Funció Pública de la CAIB**. Es dicten, entre altres, les següents mesures:

- **Tractament especial en el requisit de la llengua catalana, per a les persones amb sordesa en diferents graus que volen accedir a l'Administració de les Illes Balears i que poden quedar exemptes de posseir el requisit del nivell de català degut a les seves dificultats**
- **Es regula una reserva exclusiva i amb bases diferenciades per a les persones amb discapacitat intel·lectual lleu, moderat o límit, i amb sordesa profunda, severa o mitja prelocutiva:**

a) Un mínim del 4'5% de les vacants es reservaran per ser cobertes per persones amb discapacitat física, sensorial o psíquica que no tingui origen en limitació intel·lectual lleu, moderat o límit.

b) Un mínim del 0'5% de les places vacants es reservaran per ser cobertes per persones amb discapacitat intel·lectual lleu, moderat o límit, o amb sordesa profunda, severa o mitja prelocutiva en unes condicions diferenciades a la resta de convocatòries.

Mesa de Treball amb Suport

Aspectes rellevants en les Ofertes d'Ocupació Pública, Convocatòries i Processos Selectius per a l'accés de les persones amb discapacitat a la Funció Pública

Aquestes anotacions són reflexions extretes de l'experiència i resultats obtinguts en les convocatòries realitzades en l'àmbit de la Funció Pública. Estan basades principalment en les mesures i pautes d'accessibilitat (*document del MTAS i Real Patronat*). Algunes de les recomanacions no estan regulades en la normativa vigent, però és important aplicar-les a fi que vagin regulant-se a nivell de llei.

Procés general:

- 1) S'aprova la Llei de Pressupostos Generals de l'Estat,
- 2) S'aprova el RD de l'oferta d'ocupació pública,
- 3) S'aplica la quota de reserva,*
- 4) Convocatòries de places de l'oferta d'ocupació pública,

* La quota anual de reserva del 5% s'aplicaria als cossos de l'Administració General de l'Estat. No s'aplica en aquells cossos que tenen normativa específica i que no regulen aquest aspecte; per exemple el cos de policia nacional.

La quota de reserva:

- La reserva de quota té una finalitat compensatòria del dèficit d'accés al mercat laboral de les persones amb discapacitat. Pretén establir una discriminació positiva i compensatòria i no uns privilegis (per exemple el fet que ocupin llocs de feina per als quals no siguin aptes).
- En l'Oferta d'Ocupació Pública s'ha d'especificar la plaça que es reserva.
- Establir la reserva en les feines amb més possibilitats d'ocupació real.
- La participació a la quota de reserva és una opció, i no una obligació, per al col·lectiu amb discapacitat.
- Maximitzar la taxa d'aprofitament de les places convocades en reserva, no en el sentit d'augmentar el percentatge de les convocatòries de reserva sinó en el sentit de mirar com millor es poden cobrir tots els llocs de feina oferts.
- Possibilitar la reserva en les convocatòries de torn lliure, torn de promoció interna, contractes eventuais i interins i també en les borses de feina.
- Establir una quota anual de reserva superior al 5%.
- Acumular les places restringides no cobertes a quotes successives.

Mesa de Treball amb Suport

Convocatòries i bases:

- La fórmula en que s'han d'exigir les condicions i requisits d'accés als processos selectius, ha de ser positiva: "**Posseir la capacitat funcional per a la realització de les tasques habituals del cos i lloc de feina al que s'aspira**". No emprant els termes amb que s'escriu en la majoria de les bases: "No patir cap malaltia o defecte físic que impedeixi el normal exercici de les funcions". Aquesta pauta o recomanació es basa en el principi de discriminació positiva i amb el fet d'evitar exclusions per limitacions psíquiques o físiques. (RD 364/1995)
- A les persones que optin pel torn de reserva no se'ls hi ha d'exigir el certificat de compatibilitat funcional amb anterioritat al procés selectiu i, s'entregaran al final quan s'hagi obtingut la plaça. Aquesta pauta es basa en el principi d'accedir a la plaça amb total igualtat respecte tots els participants.(RD 364/1995)

Excepcionalment quan el Tribunal o Comissió de selecció tingui dubtes raonables sobre la compatibilitat funcional d'un aspirant, ho pot consultar als òrgans competents (Centre Base).

- Quan la persona amb discapacitat opti pel fet de no pagar les taxes d'examen, dret que li correspon per la seva condició personal, haurà d'entregar juntament amb la instància, el document que acrediti la seva condició legal de persona amb minusvalidesa. En les bases de la convocatòria s'ha d'explicitar el fet que les persones amb discapacitat poden quedar exemptes del pagament de les taxes exigides per oposar.
- En l'annex s'ha d'adjuntar l'imprès d'inscripció. Hi ha d'haver una casella específica pels qui volen optar a places de reserva amb minusvalidesa i per indicar-ne el percentatge. També, ha de tenir un espai habilitat per poder demanar adaptacions de les proves; tant a nivell de temps com de mitjans. S'ha donat el cas de convocatòries en les que s'ha possibilitat únicament la sol·licitud de temps sense deixar opció a la de mitjans. És important que es deixi prou espai per especificar a part de les adaptacions, les ajudes tècniques que pugui necessitar, valoracions personals i els motius, si ho considera pertinent, pels quals li són necessàries.
- En les bases de les convocatòries de les places de reserva s'ha de detallar clarament les tasques que exigeix el lloc de feina, a fi que es vegi el perfil de persona que es necessita a nivell de formació, capacitats i habilitats específiques, de manera que les persones amb discapacitat que vulguin accedir a la plaça, tinguin possibilitats reals d'obtenir-la.

Adaptacions:

- Les adaptacions de les proves d'accés són un dret que no exigeix cap tipus d'acreditatiu i que es poden sol·licitar independentment de si s'opta per a la quota de reserva o no.
- Quan les adaptacions sol·licitades generin dubtes al Tribunal o Comissió de selecció sobre la seva concessió, es pot demanar aclariment a l'interessat o demanar assessorament i col·laboració dels òrgans tècnics competents. (RD 364/1995) L'organisme competent per fer aquestes valoracions a la nostra comunitat autònoma és l'EVO del Centre Base.
- Adaptacions més freqüents sol·licitades: la de temps afegit i la de mitjans. Una vegada es concedeix l'adaptació del temps, el criteri que es pot seguir és l'addició del temps en proporció al percentatge de minusvalidesa. Les adaptacions de mitjans més comuns són: l'accessibilitat (per exemple, fer les proves al primer pis), fer la prova oral en lloc d'escrita, tenir un intèrpret en llengua de signes, canviar el format de la fulla de respostes del test (per exemple les persones amb dificultats de psicomotricitat fina, no els hi van bé les fulles de respostes informatitzades, ja que s'han d'omplir les caselles amb molta precisió).
- Respecte a las places reservades a persones amb discapacitat que tinguin el seu origen en limitacions intel·lectuals lleuger, moderat o límit o sordesa profunda, severa o mitja prelocutiva es considera necessari realitzar exàmens pràctics que acreditin els coneixements necessaris per desenvolupar les tasques a realitzar. Degut a les seves limitacions intel·lectuals i/o de comunicació, una prova teòrica no seria pertinent per avaluar aquests coneixements.
- Les adaptacions tenen la finalitat de compensar les desigualtats; igualar-los en aquells aspectes que generen desigualtat.
- Unificar i reglamentar les adaptacions de les proves per a tots els tribunals, especificant adaptacions concretes per tipus de discapacitat.

Procés selectiu:

- Per al procés selectiu, realitzar proves específiques i adequades a les persones amb discapacitat, que permetin valorar les habilitats que s'exigeixen per al lloc de treball. Evitar les proves generals que avaluin coneixements abstractes més de tipus teòric. Les proves específiques i pràctiques han de tenir relació en les tasques i funcions específiques a realitzar al lloc de treball.
 - Les proves selectives del torn lliure i del torn de reserva s'han de celebrar simultàniament.
 - No es poden presentar a la mateixa plaça en els dos torns: el lliure i el de reserva.
-

Mesa de Treball amb Suport

- Participació dels aspirants al torn de reserva a través d'una via pròpia i independent. Llista específica dels aspirants del torn de reserva, independent de la dels aspirants del torn lliure.
- Assessorar als membres del tribunal o a l'òrgan de selecció sobre l'aspecte que tracta de la puntuació dels aspirants a les places de reserva. S'ha de tenir clar que els aspirants del torn de reserva competeixen, únicament, entre ells. Possiblement el nombre d'opositors del torn de reserva serà inferior al nombre de participants en el torn lliure. En el segon cas, tenint en compte les puntuacions mínimes exigides per aprovar, poden resultar aprovades un nombre major de persones que de places existents. Això obligaria a fixar el tall o barem de qualificació per sobre dels mínims absoluts. Aquest criteri tècnic pot donar lloc a que les qualificacions de tall en els torns lliures i de reserva siguin diferents. Aquest fet no pot ser interpretat erròniament com un privilegi dels aspirants amb discapacitat. El punt de tall s'establirà en base a tres aspectes: el nombre de places, d'opositors i d'aprovats.

Formació:

- Fomentar la preparació i formació específica dels opositors amb discapacitat.
- Fomentar la formació dels òrgans de selecció i membres del tribunal. Per exemple a Madrid, els òrgans de selecció seguiran cursos d'aprofitament impartits per a l'Institut de Formació de la Funció Pública.
- Possibilitar cursos de formació ocupacional relacionats amb els llocs de feina més demandants en el mercat laboral.

Observacions:

- En l'Administració general de l'Estat es detecta una poca equivalència entre les places reservades a persones amb discapacitat i les places que finalment s'acaben cobrint. Per exemple, l'any 1998, en l'àmbit de personal funcionari es reservà un 64% i únicament es cobrí un 0'99%, i en l'àmbit de personal laboral es reservà un 67% i se'n cobriren un 2'7%. Aquests resultats poden ser deguts a dos aspectes; per una banda, al fet que les proves no estiguin suficientment adaptades a les necessitats dels opositors amb discapacitat i per altra, al fet que les places convocades no corresponguin al perfil majoritari de les persones amb discapacitat existents.
 - És necessari elaborar l'Estatut de la Funció Pública, a partir del que s'estableixi la Llei de la Funció Pública per a l'Administració general de l'Estat amb la referència d'uns requisits mínims que permetin, alhora, l'elaboració d'unes lleis específiques per a les CCAA.
 - Pel que fa a l'accés en les corporacions locals, el coneixement de les persones amb discapacitat permet delimitar les places reservades en categories laborals específiques amb possibilitats reals d'aprofitament.
-

Mesa de Treball amb Suport

- Processos de sensibilització a través de la negociació col·lectiva, sense incloure com a norma l'excepció de no complir amb el 2% (RD 364/2005, de 8 d'abril).
- **Les mesures de foment, com la incentivació dels empresaris, s'apliquen amb la finalitat de compensar les dificultats que poden manifestar algunes persones amb discapacitat per adaptar-se plenament a les condicions i exigències d'un lloc de treball normalitzat. Simplement es tracta de que cada persona segons les seves característiques i potencialitats trobi el lloc de feina més adequat, en el qual pugui ser el més productiu i eficaç possible. Tota empresa pot córrer un risc, però s'ha de complir la normativa legal vigent i complir amb l'obligació social.**

Mesa de Treball amb Suport

Antecedents de convocatòries a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears amb reserva de places per a persones amb discapacitat i adaptacions realitzades

- **Resolució de Batlia de dia 3 de març de 2003 per la qual s'aproven la convocatòria i les bases per cobrir 2 places de peó amb minusvalidesa del Punt Verd de l'Ajuntament de Son Servera (Illes Balears) mitjançant el sistema de concurs oposició lliure.** (BOIB nº 41 de 27 de març de 2003)

Aspectes rellevants:

- Orientació dels perfils dels aspirants en funció dels tipus de discapacitat
- Realització de proves pràctiques per avaluar els coneixements imprescindibles per realitzar les tasques de la plaça objecte de la convocatòria i entrevista personal per valorar l'aptitud del lloc de treball

- **Resolució del conseller d'Interior per la qual es convoquen proves selectives per a l'ingrés en el Cos subaltern de l'Administració general de la comunitat autònoma de les Illes Balears, pel torn lliure, pel torn de reserva per a persones amb discapacitat, per la reserva especial per a persones amb discapacitat intel·lectual i/o amb sordesa i pel torn de promoció interna horitzontal i/o transversal,** (BOIB nº 42 de 23 de març de 2006)

Aspectes rellevants:

- Reserva pel torn de persones amb discapacitat desglossada: 4,5 % per a persones amb discapacitat física, sensorial i psíquica i 0,5 % per a persones amb discapacitat intel·lectual moderada, lleugera o límit o amb sordesa prelocutiva profunda, severa o mitjana.
 - Bases diferenciades pel col·lectiu de persones amb discapacitat intel·lectual i sordesa prelocutiva.
 - Per a persones amb sordesa prelocutiva, l'exigència de coneixements de català s'adequarà d'acord amb l'abast de la seva discapacitat.
 - Adaptacions de temps i mitjans per la realització de les proves.
 - Proves pràctiques pel col·lectiu de discapacitat intel·lectual i sordesa per avaluar els coneixements imprescindibles per realitzar les tasques de la plaça objecte de la convocatòria i entrevista personal per valorar l'aptitud del lloc de treball
-

Mesa de Treball amb Suport

- **Resolució del Conseller d'Interior per la qual es convoquen proves selectives per a l'ingrés en el cos de professions i oficis, especialitat Auxiliar de suport, per la reserva especial per a persones amb discapacitat intel·lectual i/o per a persones amb sordesa prelocutiva profunda, severa o mitjana (BOIB nº 94 de 26 de juny de 2007) Illa de Mallorca**

Aspectes rellevants:

- Convocatòria independent per a 2 places d'auxiliar de suport reservada específicament per a persones amb discapacitat intel·lectual i sordesa prelocutiva dins la reserva del 0,5 % per aquest subcol·lectiu
- Proves pràctiques per avaluar els coneixements imprescindibles per realitzar les tasques de la plaça objecte de la convocatòria i entrevista personal per valorar l'aptitud del lloc de treball
- Adequació de l'avaluació dels coneixements de català exigits per a persones amb sordesa prelocutiva.

- **Resolució del conseller d'Interior per la qual es convoquen proves selectives per a l'ingrés a la categoria professional de mosso de suport de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears (BOIB nº 104 de 12 de juliol de 2007)**

Aspectes rellevants:

- Creació de categoria professional de mosso de suport específica per a persones amb discapacitat intel·lectual
- Proves pràctiques pel col·lectiu de discapacitat intel·lectual i sordesa per avaluar els coneixements imprescindibles per realitzar les tasques de la plaça objecte de la convocatòria i entrevista personal per valorar l'aptitud del lloc de treball

- **Bases específiques del concurs oposició per cobrir una plaça de peó de neteja viària reservada pels aspirants amb una discapacitat intel·lectual lleu, moderada o límit, o amb sordesa prelocutiva profunda, severa o mitjana (BOIB nº 95 de 06/07/06) Ajuntament d'Inca**

Aspectes rellevants:

- Reserva específica de places per a persones amb discapacitat intel·lectual moderada, lleugera o límit o amb sordesa prelocutiva profunda, severa o mitjana
-

Mesa de Treball amb Suport

- **Adaptació de temps i mitjans i adequació del requisit dels coneixements de català per a persones amb discapacitat auditiva.**

- **Bases específiques per a la selecció i provisió definitiva de diferents places de personal laboral i funcionari corresponents a l'oferta pública d'ocupació de 2005 i 2006, al Consell Insular d'Eivissa i Formentera (BOIB nº 151 de 26/10/06 per funcionaris i BOIB nº 172 de 05/12/06 per a personal laboral)**

Aspectes rellevants:

- **Reserva específica de places per a persones amb discapacitat intel·lectual moderada, lleugera o límit o amb sordesa prelocutiva profunda, severa o mitjana (1 de neteja, 1 de peó agrícola i 1 d'ajudant de cuina) com a personal laboral.**
- **Reserva general per a persones amb discapacitat (1 plaça de subaltern/a i 1 plaça d'auxiliar administratiu/va) funcionaris.**

- **Bases generals i específiques dels processos selectius corresponents a places de la plantilla del Consell Insular de Menorca mitjançant el sistema de reserva per a persones amb discapacitat (BOIB nº 118 ext. de 21/08/06)**

Aspectes rellevants:

- **Convocatòria específica i diferenciada per a persones amb discapacitat (1 plaça d'auxiliar administratiu/va i 1 plaça de ordenança)**